

Đại dịch đã đẩy quan hệ M-Trung xuống đáy vì cả hai nước đều tìm cách vượt mặt nhau để định hình trật tự thế giới.

Những tháng gần đây, quan hệ giữa M và Trung Quốc, vốn căng thẳng trong nhiều năm qua, xuống đi nhanh chóng, khiến lợi ích chung giữa hai nước giảm bớt trong khi xung đột lợi ích gia tăng.

Chnh quy n Trump đã t i loi kéo ph n l n b máy công quy n M vào m t chi n d ch bao g m các cu c đ iu tra, kh i t và các bi n pháp h n ch xu t kh u. Theo m t phân tích v các chnh sách c a M, g n nh toàn b các quan ch c n i các và c p n i các đ u ch p nh n l p tr ng thù đ ch ho c t b các ch ng trnh h p tác đã có v i B c Kinh.

Gi i ch c Trung Qu c ng h đ n cùng l i kêu g i mà Ch t ch T p C n Bình đ a ra vào mùa Thu n m 2019 v vi c ch ng l i b t c đ iu gì mà h cho là đ ng c n tr s tr i d y c a Trung Qu c. H đã đ y m nh các ho t đ ng quân s k u v c Bi n ông có tranh ch p và t ng c ng đ e đ a đ ng minh c a M là ài Loan, và truy n thông nhà n c đã có hành đ ng b t th ng khi công khai ch trích Ngo i tr ng M Mike Pompeo.

i d ch COVID-19 đã khoét sâu m i h n thù, đ y quan h gi a hai n c x ng đ y. Chnh quy n hai n c đ u đ ng t b quan h h p tác và tìm cách v t m t nhau đ đ nh hình các s k n trong tr t t th gi i h u đ i d ch.

T ng th ng M Donald Trump, ng i t ng ch trích gay g t Trung Qu c trong vi c x lý đ i d ch khi m i bùng phát, cho bi t ông đ ng cân nh c s d ng thu quan và các bi n pháp khác đ bu c n c này ph i b i th ng, cho dù các quan ch c c p cao m i đây đã đ a ra tín hi u cho th y Chnh quy n M đ ng trì hoãn vi c tr ng ph t Trung Qu c v m t kinh t.

Tác đ ng tr l i c a các y u t đ a chnh tr

Ng i phát ngôn B Ngo i giao Trung Qu c Tri u L p Kiên đã phát bi u công khai r ng quân đ i M đã đ a virus SARS-CoV-2 vào Trung Qu c – ý t ng mà truy n thông nhà n c Trung Qu c th i ph ng trong khi L u N m Góc l i cho là l b ch. M t báo cáo m i đây c a B Ngo i Giao M đã đ a ra k t lu n r ng Trung Qu c và đ ng minh c a h đ ng ti n hành m t chi n d ch bóp méo thông tin nh m vào M tr c tình hình đ i d ch bùng phát n c này.

Matt Turpin, c u c v n v Trung Qu c trong H i đ ng an ninh qu c gia c a Chnh quy n Trump, cho r ng v c b n đó là tác đ ng tr l i c a các y u t đ a chnh

tṛ. Theo ông, Ṃ c̣n đ̣i đ̣u ṿi Trung Qục vì né tránh không khịn tình hình khá ḥn.

Nḥng ng̣̣i ̣ng ḥ Ṃ tḥc hịn chính sách c̣ng ṛn ḥn ṿi Trung Qục cho ṛng chính sách này đang phát huy hịu qụ khi mang ḷi ṃt tḥa thụn tḥ̣ng ṃi ṃt pḥn mà theo đó, Ḅc Kinh cam ḳt ṭng c̣̣ng mua hàng hóa và ḍch ṿ c̣a Ṃ. Nói ṛng ra, cách tịp c̣n này đang c̣n tṛ Trung Qục ḅng vịc cḥng ṭ ṣc ṃnh c̣a Ṃ và thịt ḷp ḷi ṃi quan ḥ mà tṛ̣c đó nghiêng ṿ phía có ḷi cho Trung Qục.

Ṃt ṣ quan cḥc và nhịu chuyên gia chính sách đ̣i ngọi lo ng̣̣i ṛng ṣ nghi ng̣ ḷn nhau đang làm suy gịm nḥng ḷi ích chung còn sót ḷi gịa hai ṇ̣c. Trên ṃt dịn đ̣n tṛc tuỵn có ṣ tham gia c̣a các chuyên gia Ṃ và Trung Qục vào tháng 4/2020, Ṿ̣ng Ṭp Ṭ, Vịn tṛ̣ng Vịn nghiên c̣u qục ṭ và chịn ḷ̣c thục ̣̣i ḥc Ḅc Kinh, cho bịt: “Suy ngḥ chung c̣a ng̣̣i dân Trung Qục là Ṃ không mụn Trung Qục tṛi đ̣y thành ṃt c̣̣ng qục toàn c̣u”.

Theo ṃt kḥo sát đ̣̣c Trung tâm nghiên c̣u Pew tịn hành ḥi tháng 3/2020, khọng 2/3 trong ṣ 1.000 ng̣̣i Ṃ đ̣̣c ḥi có cái nhìn thịu thịn c̣m ṿ Trung Qục. ̣ó là ḳt qụ ṭi ṭ nḥt ḳ ṭ khi Pew ḅt đ̣u kḥo sát ṿ ṿn đ̣ này vào ṇm 2005, và ṭng g̣n 20 đ̣̣m pḥn tṛm ḳ ṭ khi Chính quỵn Trump ḅt đ̣u nhịm ḳ. Ṭ ḷ ng̣̣i có đánh giá tích c̣c ṿ Ṭp C̣n Bình c̣ng ̣ ṃc tḥp ṃi.

Các thành viên tham gia chịn ḍch tái tranh c̣ c̣a Trump mụn bịn chính sách c̣ng ṛn c̣a ông đ̣i ṿi Trung Qục thành ṿn đ̣ tṛng tâm. Ḥ tin ṛng chính sách này ṣ thu hút nḥng ng̣̣i ̣ng ḥ thục ṭng ḷp lao đ̣ng và trói bục nhân ṿt đ̣̣c cho là đ̣i tḥ c̣a Trump trong đ̣ng Dân cḥ, c̣u Phó Ṭng tḥng Ṃ Joe Biden, ṿi cái mà nhịu ng̣̣i ̣ Washington cho là ḷp tṛ̣ng ôn hòa ḥn c̣a Chính quỵn Obama đ̣i ṿi Ḅc Kinh.

Theo nḥng ng̣̣i thông tḥo ṿ ṿn đ̣ này, Trump ṿn cḥa hoàn toàn cḥp thụn chịn thụt này và đã ṭ cḥi thông qua ṃt qụng cáo nḥm công kích Biden và Trung Qục. Tuy nhiên, nḥng ng̣̣i này c̣ng cho bịt đ̣i ḍch và thịt ḥi mà nó gây ra đã khịn Trump tṛ nên c̣ng ṛn ḥn đ̣i ṿi Trung Qục.

Trong ṃt cục đ̣n đ̣m g̣n đ̣y ṿi pḥng vịn Wall Street Journal, Trump cho bịt ông đ̣ gịnh chịn tḥng trong cục ḅu c̣ ṇm 2016 ṃt pḥn nḥ vào vịc cḥ tṛch gịi ḷnh đ̣o chính tṛ Ṃ vì đ̣ đ̣ Trung Qục qua ṃt thay vì tṛc tịp công kích các nhà ḷnh đ̣o Trung Qục. Ông cho ṛng cách tịp c̣n đ̣o đ̣ đ̣ giúp gây ṣc ép bục Ḅc Kinh pḥi ký tḥa thụn tḥng ṃi ṃt pḥn ḥi tḥng 1.

Trump nói ṛng ông gịn đ̣ ṿi Trung Qục vì đ̣i ḍch và ṣ cḥt cḥc mà nó gây ra. Ông nói: “Ḷ ra chúng ta đ̣ có tḥ ng̣n cḥn đ̣ đ̣ đ̣i ḍch này”. ̣ịu mà ông mụn Ṭp C̣n Bình làm chính là đ̣ịu mà Ṃ đ̣ng làm – truy tìm ngụn g̣c c̣a đ̣i ḍch.

Tḥng 4/2020, các quan cḥc tình báo Ṃ cho bịt ḥ đ̣ng tìm cách xác đ̣nh lịu có pḥi virus SARS-CoV-2 đ̣ rò ṛ ṭ ṃt phòng thí nghịm ̣ thành pḥ Ṿ Hán c̣a Trung Qục, ṇi đ̣i ḍch ḅt đ̣u bùng phát, hay không.

Ṣc ép trong ṇc

Cho dù cḥ đ̣o ṃt chính sách đ̣i phó ṿi Trung Qục mà nhịu ng̣i xem là c̣ng ṛn nḥt trong ḷch ṣ 40 ṇm quan ḥ gịa hai ṇc, nḥng Trump ṿn tḥng xuyên ca ng̣i Ṭp C̣n Bình và nói ṿ ṃi quan ḥ gịa ḥ - ṃt chịn thụt mà theo các quan cḥc c̣a Chính quỵn Trump là nḥm mang ḷi cho các nhà ḷnh đ̣o Trung Qục c̣ ḥi đ̣ đ̣p ̣ng yêu c̣u c̣a Ṃ ṿ vịc thay đ̣i.

̣u ṇm 2020, ṃt vài c̣ ṿn chính tṛ c̣a Trump, bao g̣m nḥng ng̣i có tham gia và không tham gia chịn đ̣ch tranh c̣, đ̣ thúc gịc ông đ̣i đ̣u tṛc tịp ḥn ṿi Trung Qục, đ̣ịu mà ḥ cho ṛng ḥn ṣ có ṣc ḥp đ̣n ḷng đ̣ng. Ý ṭng mà ḥ đ̣ xụt là thành ḷp ṃt ̣y ban đ̣c bịt đ̣ đ̣ịu tra ngụn g̣c c̣a virus SARS-CoV-2 và vịc lịu Ḅc Kinh có pḥn ̣ng thích đ̣ng đ̣ kịm soát ṣ bùng phát c̣a đ̣i ḍch hay không.

Tḥng 1/2020, Trump đ̣ hai ḷn bác ḅ đ̣ xụt ṭ êkíp c̣a ông ṿ vịc thúc gịc Ṭp C̣n Bình pḥi minh ḅch ḥn ṿ ngụn g̣c c̣a virus SARS-CoV-2 và trịu cḥng c̣a ḅnh vịm đ̣ng hô ḥp c̣p do virus này gây ra. Theo các quan cḥc Nhà Tṛng, ṃt trong hai ḷn đ̣o, Trump còn phát bịu ṛng vịc cḥ tṛch có tḥ

khīn B̄c Kinh tr̄ nên kém nhīt tình.

S̄c ép trong n̄c c̄ M̄ l̄n Trung Qūc có th̄ làm x̄u thêm m̄i quan h̄ v̄n đ̄ c̄ng th̄ng. Nh̄ng nḡīi ̄ng h̄ Biden c̄ng đ̄ t̄o ra nh̄ng qūng cáo t̄p trung vào vīc công kích Trung Qūc. T̄p C̄n Bình c̄ng v̄p ph̄i nh̄ng ch̄ tr̄ch trong n̄c vì đ̄i d̄ch, và chính quȳn c̄a ông đ̄ tìm cách ph̄ tr̄ng s̄c m̄nh khi làm vīc v̄i ph̄a M̄ vì ông mūn khôi ph̄c m̄t n̄n kinh t̄ đ̄ đình tr̄ vì đ̄i d̄ch, kīm soát t̄ l̄ th̄t nghīp đang ̄ m̄c cao và ch̄m d̄t tình tr̄ng b̄o lōn ch̄ng chính quȳn v̄n dīn ra dai d̄ng ̄ Hong Kong.

Th̄p k̄ c̄ng th̄ng

Quan h̄ M̄-Trung đ̄ ̄ trong tình tr̄ng b̄t ̄n h̄n m̄t th̄p k̄ qua, v̄i nh̄ng c̄ng th̄ng th̄ng m̄i đ̄ t̄n t̄i t̄ lâu, nh̄ng cáo būc v̄ vīc Trung Qūc ̄n c̄p công ngh̄, và vīc n̄c này đ̄y m̄nh chính sách quân s̄ và đ̄i ngōi quȳt đoán h̄n. B̄c Kinh đ̄ tìm cách m̄ r̄ng ̄nh h̄ng toàn c̄u c̄a mình m̄t cách hung h̄ng h̄n, gây t̄n h̄i cho m̄t n̄c M̄ v̄n b̄ cho là đ̄ suy ȳu vì cūc kh̄ng hōng tài chính toàn c̄u. Sau khi lên n̄m quȳn cūi n̄m 2012, T̄p C̄n Bình đ̄ đ̄y nhanh n̄ l̄c, t̄n d̄ng n̄ng l̄c quân s̄ và s̄c m̄nh th̄ng m̄i ngày càng t̄ng c̄a Trung Qūc đ̄ thuȳt ph̄c các n̄c khác chú ý đ̄n các l̄i ích c̄a Trung Qūc.

Vài tūn sau khi đ̄m nhīm c̄ng v̄ ch̄ t̄ch n̄c, T̄p C̄n Bình đ̄ có bài phát bīu n̄i b̄ v̄i các đ̄ng viên c̄t cán trong chính ph̄, quân đ̄i và các c̄ quan khác. L̄y Liên Xô tr̄c đ̄y làm bài h̄c, ông c̄nh báo r̄ng ̄ng C̄ng s̄n Trung Qūc ph̄i duy trì vai trò lãnh đ̄o v̄ m̄t t̄ t̄ng đ̄i v̄i xã h̄i, n̄u không s̄ có nguy c̄ b̄ s̄p đ̄ và ph̄i ch̄u khūt ph̄c tr̄c ph̄ng Tây.

M̄c dù khi đó ch̄ có b̄n tóm t̄t c̄a bài phát bīu đ̄c công b̄, nh̄ng các quan đ̄m mà nhà lãnh đ̄o Trung Qūc đ̄a ra đ̄ đ̄c làm rõ trong các cūc th̄o lūn dīn ra sau đó c̄ng nh̄ trong các v̄n kīn đ̄ng, và xác l̄p đ̄ng h̄ng c̄a Trung Qūc là c̄nh tranh ch̄ không h̄i nh̄p v̄i tr̄t t̄ toàn c̄u do M̄ đ̄ng đ̄u. T̄p C̄n Bình kīm soát ch̄t ch̄ h̄n m̄i phát ngôn, đ̄t ra các quy đ̄nh m̄i v̄ an ninh công ngh̄, c̄ng nh̄ t̄ng c̄ng các cūc đ̄u tra ch̄ng đ̄c quȳn và các v̄n đ̄ khác.

Nh⊂ng đ⊂ng thái đ⊂ khi⊂n Trung Qu⊂c b⊂ gi⊂i doanh nghi⊂p M⊂, b⊂ ph⊂n c⊂ tri t⊂ lâu đ⊂ đ⊂t n⊂n t⊂ng cho quan h⊂ song ph⊂⊂ng, xa l⊂nh. M⊂c dù nhi⊂u nh⊂ l⊂nh đ⊂o doanh nghi⊂p M⊂ t⊂ lâu đ⊂ ⊂ng h⊂ chính sách “c⊂ng phát tri⊂n” v⊂i Trung Qu⊂c, nh⊂ng s⊂ l⊂c quan đ⊂ đ⊂ bi⊂n thành s⊂ nghi ng⊂, ch⊂ y⊂u do nh⊂ng b⊂⊂c đ⊂i hung h⊂ng c⊂a Trung Qu⊂c t⊂p trung vào vi⊂c th⊂u tóm công ngh⊂ M⊂ và vi⊂c n⊂⊂c này ti⊂p t⊂c các chính sách nh⊂m h⊂n ch⊂ quy⊂n ti⊂p c⊂n c⊂a các doanh nghi⊂p n⊂⊂c ngoài đ⊂i v⊂i th⊂ tr⊂⊂ng c⊂a h⊂.

Khi m⊂i đ⊂c c⊂, Trump đ⊂ do đ⊂ trong vi⊂c đ⊂a ra m⊂t s⊂ l⊂i đ⊂e đ⊂a nghi⊂m tr⊂ng h⊂n so v⊂i th⊂i đ⊂im v⊂n đ⊂ng tranh c⊂ đ⊂i v⊂i B⊂c Kinh đ⊂ c⊂ đ⊂⊂c s⊂ tr⊂ giúp c⊂a Trung Qu⊂c trong vi⊂c đ⊂i phó v⊂i Tri⊂u Tiên, qu⊂c gia đ⊂ng t⊂ng t⊂c ch⊂⊂ng tr⊂nh h⊂t nh⊂n, ti⊂n hành các cu⊂c th⊂ nghi⊂m tên l⊂a và đ⊂e đ⊂a gây chi⊂n.

Tuy nhi⊂n, kho⊂ng 1 n⊂m sau khi t⊂i nhi⊂m, Chính quy⊂n Trump đ⊂ tr⊂ nên b⊂t nh⊂n nh⊂⊂ng h⊂n tr⊂⊂c. Trump đ⊂ t⊂ ch⊂i nh⊂⊂ng b⊂ B⊂c Kinh đ⊂ đ⊂⊂c quy⊂n ti⊂p c⊂n th⊂ tr⊂⊂ng c⊂a h⊂ và b⊂t đ⊂u s⊂ đ⊂ng thu⊂ quan, m⊂ m⊂n cho m⊂t cu⊂c chi⊂n th⊂⊂ng m⊂i. L⊂n đ⊂u tiên trong Chi⊂n l⊂⊂c an ninh qu⊂c gia m⊂i c⊂a mình, M⊂ xác đ⊂nh không ch⊂ Nga mà c⊂ Trung Qu⊂c c⊂ng là đ⊂i th⊂ phá r⊂i đ⊂ng có ý đ⊂nh th⊂c th⊂c tr⊂t t⊂ do M⊂ đ⊂n đ⊂t.

Các chính sách thù đ⊂ch

Quan đ⊂im v⊂ Trung Qu⊂c đ⊂ tr⊂ nên c⊂ng r⊂n trong nh⊂ng n⊂m cu⊂i nhi⊂m k⊂ c⊂a Chính quy⊂n Obama, khi T⊂p C⊂n Bình ra s⊂c c⊂ng c⊂ quy⊂n l⊂c, nh⊂ng Nhà Tr⊂ng l⊂i tìm cách duy trì các l⊂nh v⊂c h⊂p tác, ch⊂ y⊂u là ch⊂ng bi⊂n đ⊂i khí h⊂u và kinh t⊂ toàn c⊂u. V⊂i vi⊂c xác đ⊂nh Trung Qu⊂c là m⊂t m⊂i đ⊂e đ⊂a, chi⊂n l⊂⊂c c⊂a Trump đ⊂nh d⊂u s⊂ đ⊂n tuy⊂t c⊂a chính quy⊂n ông v⊂i các chính quy⊂n ti⊂n nhi⊂m.

T⊂⊂ng l⊂c quân v⊂ h⊂u H. R. McMaster, ng⊂⊂i ch⊂ đ⊂o chi⊂n l⊂⊂c này trong vai trò c⊂ v⊂n an ninh giai đ⊂n đ⊂u nhi⊂m k⊂ c⊂a Chính quy⊂n Trump, nói: “Chúng tôi đ⊂ đ⊂nh giá th⊂p m⊂c đ⊂ mà ý th⊂c h⊂ chi ph⊂i ⊂⊂ng C⊂ng s⊂n Trung Qu⊂c. Vì v⊂y, trong nhi⊂u n⊂m, chúng tôi đ⊂ t⊂ ph⊂ khi cho r⊂ng có th⊂ thay đ⊂i Trung Qu⊂c b⊂ng vi⊂c chào đ⊂n h⊂ gia nh⊂p tr⊂t t⊂ qu⊂c t⊂. ⊂⊂n n⊂m 2017, m⊂i th⊂ đ⊂ ch⊂ng t⊂ suy ngh⊂ này là không đ⊂ng”.

Ṃt phân tích ṿ các chính sách c̣a Chính quỵn Trump đ̣i ṿi Trung Qục cho tḥy g̣n nḥ ṭt c̣ 23 quan cḥc ṇi các và c̣p ṇi các đ̣u ̣ng ḥ vịc tḥc hịn các chính sách thù đ̣ch đ̣i ṿi ṇ̣c này học gịm ḥp tác ṿi ḥ. Ḅ Ṭ pháp Ṃ đ̣ trịn khai “Ṣng kịn Trung Qục”, khuỵn kḥch kḥi ṭ các hành vi gịn đ̣p, ̣n c̣p và truy c̣p ḅt ḥp pháp ṃng máy tính liên quan đ̣n Trung Qục.

Ṇm 2019, Ḅ Giáo ḍc Ṃ đ̣ ḅt đ̣u đ̣ịu tra ngụn đ̣u ṭ ṇ̣c ngoài ṭi các tṛng đ̣i ḥc c̣a ṇ̣c này. Cục đ̣ịu tra bục các tṛng pḥi tuân tḥ ṃt quy đ̣nh c̣a lụt pháp mà nhịu tṛng đ̣ ḅ qua và báo cáo ngụn đ̣u ṭ ṇ̣c ngoài tṛ giá 6,5 ṭ USD đ̣ đ̣c gịu kín tṛc đ̣.

Các c̣ quan đ̣c ḷp nḥ ̣y ban truỵn thông liên bang Ṃ (FCC) c̣ng đ̣ hành đ̣ng. FCC đ̣ ḅt đ̣u c̣t gịm đ̣ng ḳ quỵn tịp c̣n c̣a Trung Qục đ̣i ṿi c̣ ṣ ḥ ṭng vịn thông Ṃ. Cḥ ṭch FCC Ajit Pai đ̣ đ̣ng trên trang Twitter các bài vịt ṿ nḥng hành vi c̣a Trung Qục mà ông c̣m ghét, ṃi bài vịt đ̣u g̣n dòng cḥ ṃa mai “Ḅn không nói”. Trong ṃt cục pḥng ṿn, ông cho bịt ṃt trong nḥng ng̣̣i theo ḍi ông trên trang Twitter là ng̣̣i phát ngôn Ḅ Ngọi giao Trung Qục Trịu Ḷp Kiên. Tuy nhiên, ông nói: “Tôi không đ̣ cḥ đ̣ theo ḍi ḷi ng̣̣i này vì tôi không mụn ông ta nḥn tin tṛc tịp cho tôi trên ṃng xã ḥi”.

Trong khi đ̣, Ngọi tṛng Mike Pompeo kêu g̣i Ṃ đ̣i đ̣u ṿi Trung Qục đ̣a trên tình hình hịn ṭi thay vì đ̣a trên tình hình mà ḥ mong mụn. Trong ṃt bài phát bịu ṿ chính sách đ̣i ṿi Trung Qục vào tḥng 10/2019, ông nói: “Gị đây, chúng ta cụi cùng c̣ng nḥn ra ṃc đ̣ thù đ̣ch tḥc ṣ c̣a Trung Qục đ̣i ṿi ṇ̣c Ṃ và các giá tṛ c̣a chúng ta”.

Theo ṃt ngụn tin thân c̣n, ṇm 2020, Ḅ Ngọi giao Ṃ đ̣ cḥ đ̣o ṭt c̣ các đ̣i ṣ quán c̣a ṇ̣c này trên tḥ gịi thành ḷp các nhóm làm nhịm ṿ giám sát ̣nh ḥng ngày càng ṭng c̣a Trung Qục và báo cáo ḷi đ̣ giúp xây đ̣ng các chịn ḷ̣c đ̣i phó. ̣̣u ṇm nay, Ḅ Ngọi giao Ṃ đ̣ ḅ nhịm ṃt đ̣c phái viên đ̣ đ̣i phó ṿi cái mà ṃt ṇ phát ngôn viên g̣i là “nḥng ̣nh ḥng x̣u” c̣a Trung Qục và nhịu ṇ̣c khác ṭi Liên ḥp qục và các ṭ cḥc qục ṭ khác. Nhịm ṿ đ̣u tiên c̣a đ̣c phái viên này, c̣ng nḥ các quan cḥc Ḅ Ngọi giao và Ḅ Tḥng ṃi, là ng̣n cḥn ̣ng c̣ viên đ̣c Trung Qục ḥu thụn tṛ thành ng̣̣i đ̣ng đ̣u c̣ quan c̣a Liên ḥp qục có nhịm ṿ thúc đ̣y vịc ḅo ṿ quỵn ṣ ḥu trí tụ.

Trung Qục đ̣ có nḥng pḥn ̣ng phù ḥp ṿi phát bịu c̣a Ṭp C̣n Bình tṛc các cán ḅ ngụn c̣a ̣ng C̣ng ṣn Trung Qục ṭi ḥc vịn chuyên đào ṭo gịi tinh hoa c̣a ṇc này ḥi tháng 9/2019. Ông kêu g̣i các cán ḅ pḥi “dám đ̣u tranh và gịi tranh đ̣u”.

Trong đ̣i ḍch COVID-19, Ḅc Kinh đ̣ vịn tṛ đ̣ dùng ḅo ḥ và các thịt ḅ y ṭ khác cho các ṇc mà ḥ đ̣ng tìm cách ḷy lòng, đ̣ng tḥi c̣ng huy đ̣ng các đoàn ngọi giao gây áp ḷc cho các ṇc tịp nḥn vịn tṛ đ̣ đ̣m ḅo ṛng Trung Qục ṣ nḥn đ̣c nḥng ḷi khen ng̣i ṭ c̣ng đ̣ng qục ṭ. Khi Chính quỵn Trump cḥ trích Ṭ cḥc y ṭ tḥ gịi (WHO) vì đ̣ bao che cho Trung Qục và ng̣ng khọn vịn tṛ hàng ṇm lên ṭi hàng tṛm trịu USD cho WHO, Ḅc Kinh đ̣ tài tṛ thêm cho ṭ cḥc này 30 trịu USD.

Trong ṇc, c̣ quan tuyên truỵn c̣a ̣ng C̣ng ṣn Trung Qục đ̣ cḥn Pompeo là ṃc tiêu c̣a các cục công kích gay g̣t đ̣n ṃc ḅt tḥng nḥm vào ṃt chính tṛ gia c̣p cao c̣a Ṃ. Trong ḅn tin bụi ṭi, ̣ài truỵn hình trung ̣ng Trung Qục đ̣ g̣i Pompeo là “ḳ thù chung c̣a nhân lọi” và “ác qụ” ṿi lý do ông ta đ̣ bôi nḥ Trung Qục vì đ̣i ḍch.

Ngày 6/5/2020, ṃt ṇ phát ngôn viên Ḅ Ngọi giao Trung Qục đ̣ thách tḥc Pompeo đ̣a ra ḅng cḥng cḥng minh tuyên ḅ ṃi đ̣y c̣a ông ṛng virus SARS-CoV-2 xụt phát ṭ ṃt phòng thí nghịm c̣a Trung Qục.

Kate O’Keeffe, Michael C. Bender và Chun Han Wong là nhà ṭ The Street Journal. Bài vịt đ̣c đ̣ng trên [The Street Journal](#).

Minh Anh (gt)